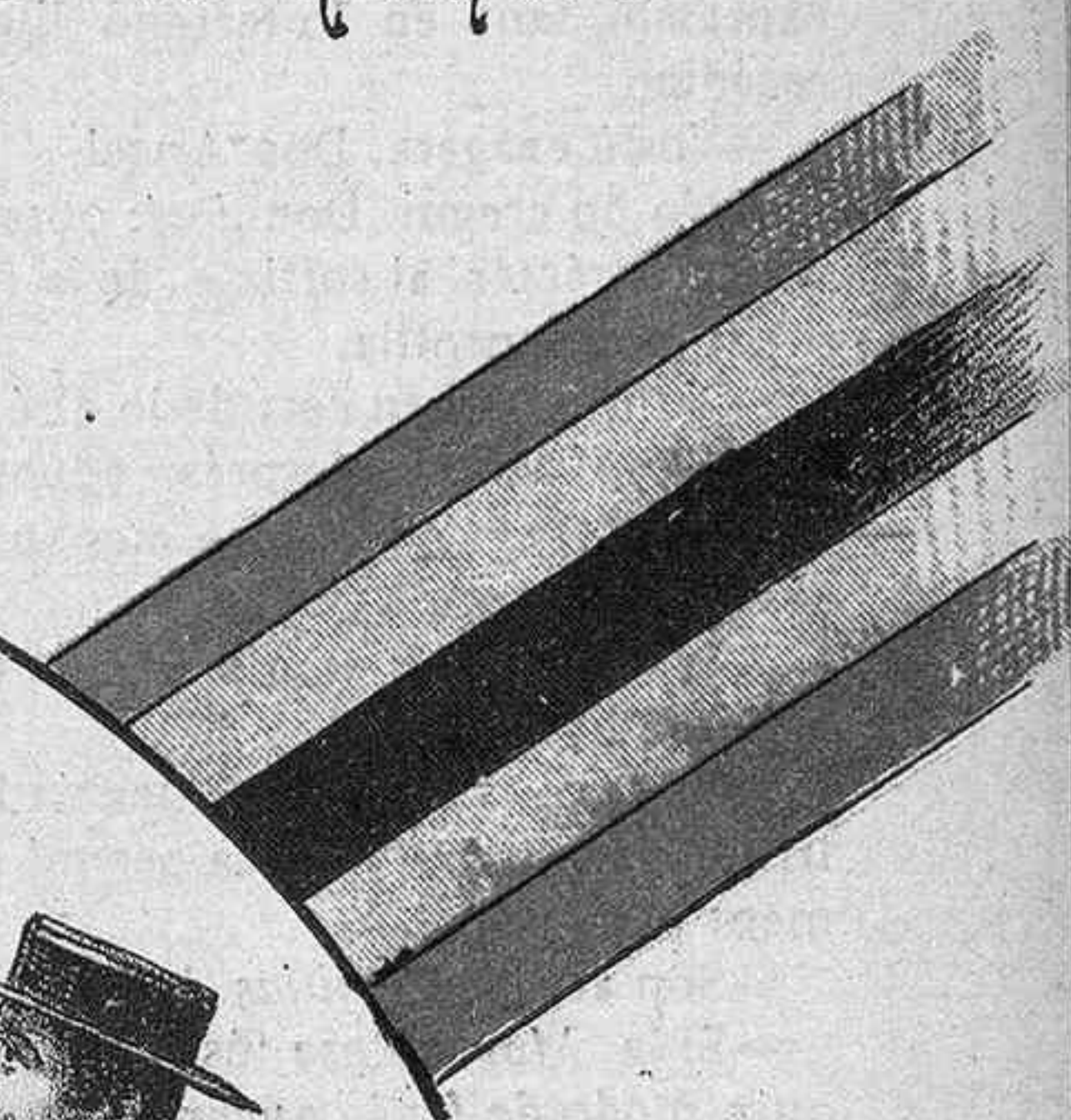
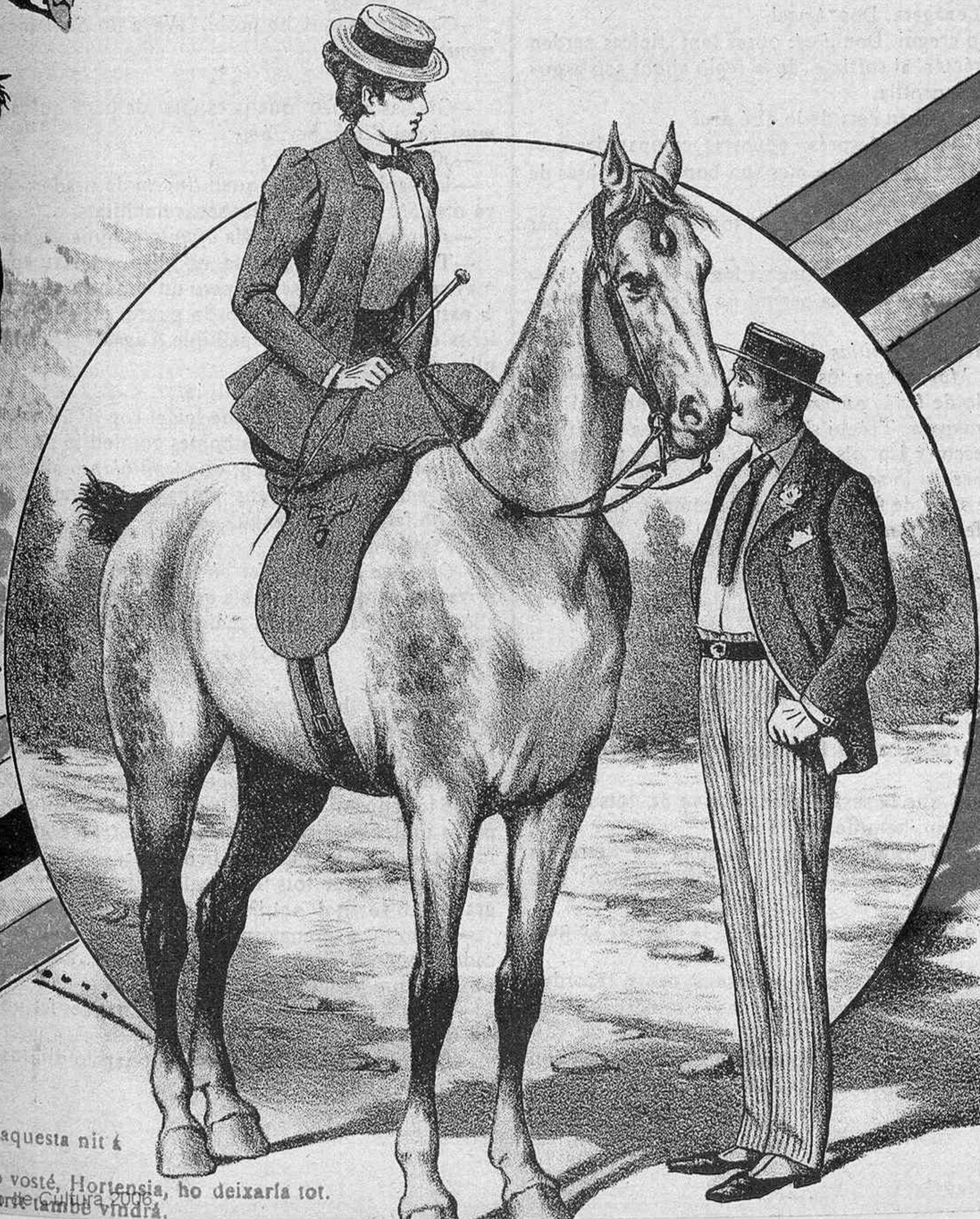
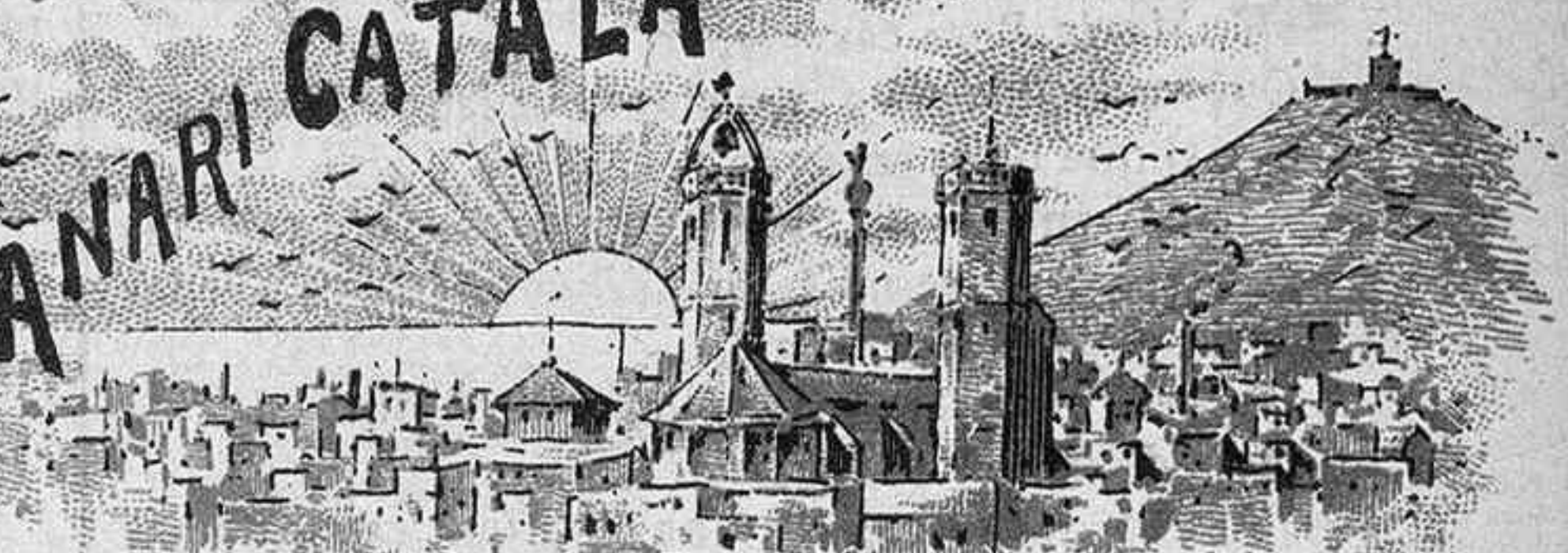

LA TOMAZA

SETMANARI CATALÀ

10 cèntims lo número

Vol venir aquesta nit a
 l'ivdrera?
 Per anar ab vosté, Hortensia, ho deixarla tot.
 Lo meu tenor també vindrà.

DE DIJOURS A DIJOURS

(DIALECHS DE LA SETMANA)

—B franquesa, Don Angel. ¿qué li va semblar la *Maria Rosa* castellana?

—Que va resultar ben castellana; veliaquí, Don José.

—Ara sí que no l' entench.

—Aviat es entés; vull dir que 'l drama, traduhit, feya massa soroll de *castellá*, com dihém aquí; va quedar esquerdat... ¿Ho ha entés ara?

—Bè, pero ¿y de la execució que me 'n diu?

—Idem de *lienzo*; clar. clar.

—¿Vol dir, donchs, qu' es una obra tant castissament catalana qu' es intraduhible?

—Y tant *de casa* qu' es intrasplantable, permétim la expressió, tant en lo terreno literari com en lo camp escénich.

—Vostè exagera, Don Angel.

—No ho cregui. Don José: obras tant típicas perden 'l seu caràcter al sortirse de la regiò ahont son argument se desenrotlla.

—¿Ja n' está ben cert de lo qué diu?

—Seguríssim: y després; aquestas companyías madrilenyas tant *gomosas* no mes son bonas per obras de *chaqué* per amunt.

—Ja tè rahò. ja; perque lo que toca d' *americana* per avall no hi *trunfan*.

—Ben net; y per conseqüencia lògica un actor ó actriu d' aquesta naturalesa per mí *no hi es tot*, artísticament parlant.

—Son artistas *à mitjas*. home.

—Si la *Maria Rosa* fós una *Mariana*, ja 'ls veuria quin modo de fer lo *guerrero* desde 'l primer al últim de la companyía. Trégui'shi á las *damas* los vestits ab quá v l' escot y á n' els *galans* lo copalta y 'ls guants y ja han perdut lo seu mérit.

—Vostè s' ha de fer cárrech, per exemple, que tot un marqués fer de *Badori*...

—¿Qué tè que veure?

—¿Es rebaixarse massa, francament!

—¿Y donchs perquè fan comedia!

* *

—Vamos; que 'l mestre Chapí la sab molt llarga, *component*.

—Mes llarga la sab 'n Pina, *arreglant* ¿Vaya un altre *mestre*!

—Per mes que la seva *Mujer y Reina* de tots dos no mereix 'l *trono*; hem de ser franchs.

—Ah! no; perque 'l seu tipo de dona (la lletra) no *mata*, ni 'l seu trajo de reina (la música) es tant rich com suposavan.

—Tot ab tot, es molt vistosa y 's fa escoltar ab gust cantant.

—Pero no engresca, perque 'ls seus cants recordan cansóns passadas de moda algunas y retocadas altrás d' uns *motius* ja *inmotivats* ara.

—Bè, pró per haverse compost á corre-cuyta, bon goig que fa; no miris tant *prim*.

—Es que una *dona* que sigui *reyna* es precis que 's presenti en públich *reyalment* y ab tot aparato.

—Aixó del aparato bè se n' han cuydat prou aquells *embaladors* de la *vila*.

—¿Que vols que 't digui! Aquí ab *embalats* de teatro 'ns hi gastém mes diners.

—Es dir; qu' en resúm, per tú la *Mujer y Reina*, apesar de las sevas pretensions teatrals, no 'ls farà dur banyas á n' els seus *queridos* Pina y Chapí.

—No, perque jamay farà las conquistas que va fer, tot y sent bruixa. *La Bruja*, l' altre *romanso* del mestre.

—Conformes.

* *

—Aquest Athos de San Malato es un tremendo.

—¿Quin Athos? ¿'L dels *Tres Mosqueteros*?

—¿Y ara? 'l San Malato; aquest floretista italiá.

—¿San Malato? No l' he vist en cap calendari.

—Es 'l Sant Patró de la Esgrima, que ha fet caure del Santoral á tots 'ls altres Sants d' *armas tomar*.

—Digas qu' es lo *pinxo* dels Sants.

—¿Vaya! Ab l' espasí á la má, no hi ha qui li passi la má per la cara.

—No pas jo que ho probi. ¿Vaya un Sant mes *Diemoni*!

* *

—Gracias á Deu que ja es fora de per' qui aquell *muissiu* del Circo; per *súme'l*.

—¿Qui vols dir?

—Lo capitá *Martin*; aquell *tinyeta* de tirador: 'm feya mes pò' que goig ab las sevas habilitats.

—¿Perqué? ¿Que t' havia *apuntat* alguna vegada?

—Tingas per entés que no m' he deixat apuntar may res per ningú ¿sents? pero un home que *tira* tant fa patir d' esprit. Y Deu nos 'n guard' d' una mala volensa ó de qualsevol rampell que li agatés si 'm tingués u!lat.

—¿Ja tè un bon cop d' ull, ja!

—Per la mateixa rahò, que lo del cop d' ull es lo que 'm feya menos gracia. Als homes com ell jo no 'ls deixaria sortir may del bosch; que fassi *blanco* ab 'ls pins, si vol, y que abasti aglans ab bala, si li dona la gana; aixís no farà patir á ningú.

—¿Y allò del peto?

—*Otro que tal*. Ja va fer bè 'l senyor Gobernador de privarho, perque 'm sembla que á la curta ó á la llarga allò del *peto* hauría petat malament.

* *

—¿Me caso ab lo temps! ¿Quina manera de rifarse á la *Beneficencia* diumenje passat!

—¿Oy, tall! Y á fé que 'l *Circulo Ecuestre* no mereixia pas aquell xasco *temporal*, perque lo que ha fet es dig-ne de tot encomi, tant per l' objecte de la funció com per la protecció dispensada á la *industria regional*, la industria barcelonina, mes ben dit.

—¿Vols dir que tots 'ls travalls d' impremta y litografía han sortit d' aquí?

—Si no m' han enganyat, tots. Y aixó es una estocada á fondo á las *Empresas protectoras*... de la seva butxaca que ha fet efecte.

—Aixís sí que 'm sab greu que no hagués fet un bon sol diumenje.

—Dirém que la corrida ja 's va donar lo dilluns y vá ser lluhidíssima.

—Sino que tothom se vá lluhir menos 'ls toreros, salvo en *Guerrita*.

—¡Y pensar que per aquell parell de *patatas* va sortir un tren fet *exprés*!

—Ja veurás, va ser un altre acte benéfich del *Circulo Equestre* á favor d' aquells dos náufrechs del toreig.

—Aixís, ¡bravo!

J. BARBANY.

J U N Y

Es mes de la nit curta y de llarch día; tothom fuig de calor buscant la fresca; la maynada incansable molt s' engresca, y adornant lo carrer sent alegría.

Per la fruyta 'ls baylets tenen manía, y pels camps y pels horts van á sa *pesca*; y en la nit de Sant Joan, xivarri y gresca mou ab goig lo jovent que plers ansía.

Personas de *alto rango*, encarcaradas, se veuhen pel carrer fent lo tanoca, celebrant professóns moltes vespradas, y 'ls gegants fent, *la goma* qu' es trastoca los *corsos* va seguint, dihent tontadas boy carmetlos portant dintre la boca.

M. GARDÓ FERRER.

Noyas... ¡obriu l' ull!

GANSAT d' estarme solter, y de cusirme las calsas. tinch pensat casarme prompte... (ab lo permís dels meus pares.) La dona que necessito no crech difícil trobarla, sobre tot si 's considera que no busco pas cap ganga. La que vull jo per esposa tan me fá que sigui calva com que sigui geperuda, ó negra, com fum d' estampa. Res me fa que sigui coixa, ni tampoch que sigui xata; ni que sigui molt peluda tè per mí cap importancia, si tè per dot, solzament... dos ó tres millóns de... *llaunas*. Si tè mal genit, á cops la faré torná una malva; si fos vella, la tindré dins del pis sempre tancada; y si passés massa temps sense poguer aguantarla, li donaré molts disgustos ó faré servir l' estaca, y... ¡que 's moril ¡que reventil! Jo li prometo desd' are ferli fer bons funerals .. pagant la seva butxaca.

LLUIS SALVADOR.

CRIDA

A tots 'ls que per costum ó perque 'ls dongui la gana prenguin 'l seu *cafetás* cada vespre ó cada tarde; ó que vulguin pendre un *bock* ó mitj *canet* si 'ls agrada de la cervesa millor que 's fabrica allá á Alemanya; (puig lo senyor Magriñá, l' amo del café, es la nata per' servir als parroquians ab licors de bonas marcas) 's fa saber que hi ha un punt per pendre 'n, com no n' hi han gay-

Qualsevulgui y qualsevol (res. que busqui passar la tarde ó la nit, lo que se 'n diu com á cal sogre, ¡no es *guassa!* *amplis me*, sense faltar bon servey y bona cara adintre un establiment montat com 'ls de la Rambla, que vagi si es que tè gust y no creu que se l' enganya al carrer de la Ciutat, (qu' es un carrer de... passada) á má esquerra, donchs, entrant per la plassa de Sant Jaume, que busqui un rétol que diu: CERVECERIA ALEMANA... que hi entri; y si no veu pas que lo que li he dit no *falla*, li permeto que may més may més 'm miri la cara. (Nota.—Las consumacions 's pagan... ¡Y encare gracias!

PEPET DEL CARRIL.

A m' aymía

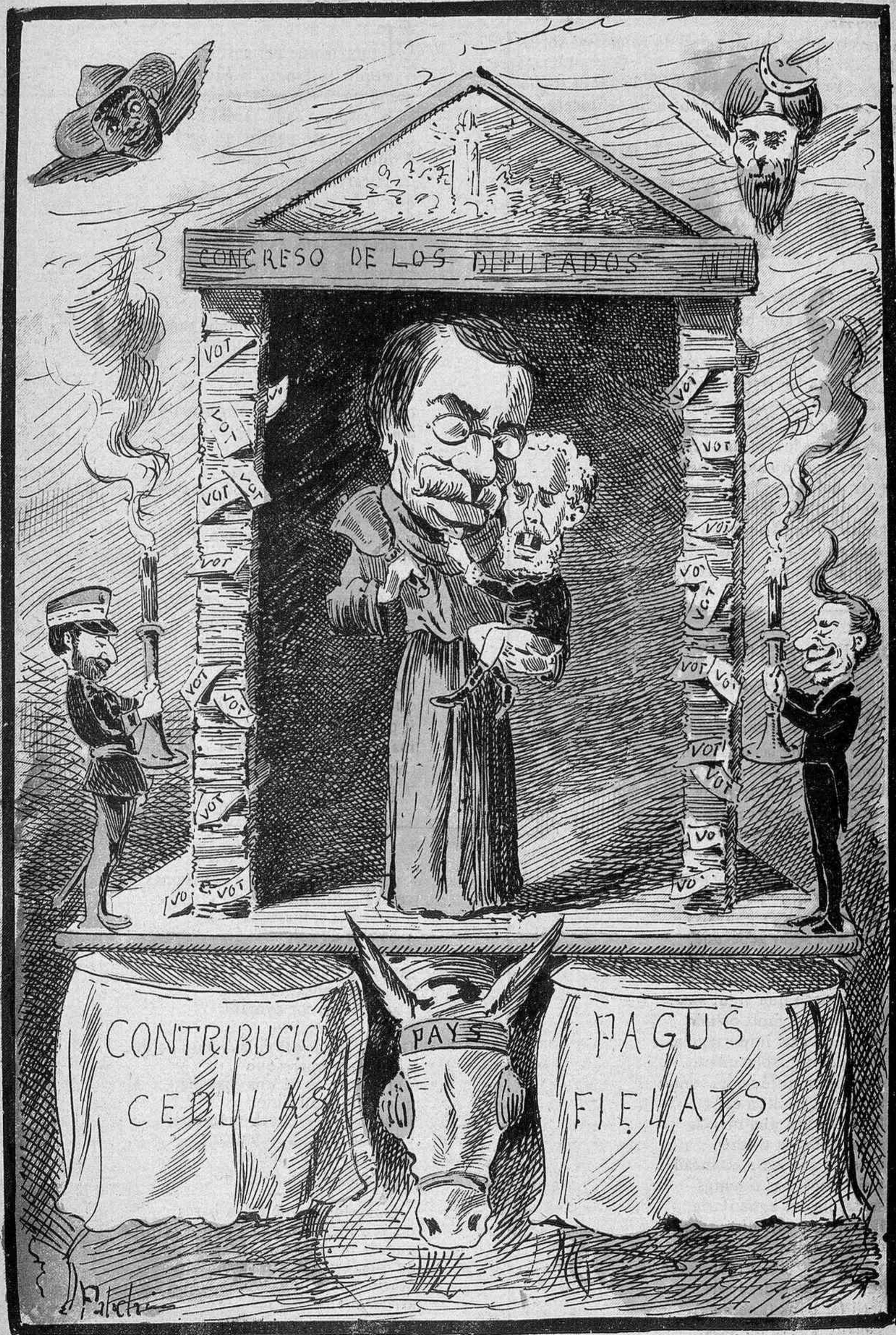
¿No has vist may las papallonas voleyar entorn las flors, atretas per son aroma y bellesa de colors? Tambè, á mí, dona estimada, m' atrau l' amoròs imán de ta cara encantadora y aroma del cor aymant.

Diu qu' un ángel guiava á un pobre y que Deu aparesquè y al pobret va dá una hisenda que valia molt dinè. Jo soch pobre, 'l cel, mon ángel, y 'l meu Deu es lo teu cor; per almoyna jo desitjo, no una hisenda, ton amor.

Quan lo marinè en sa barca no veu mes que mar y cel, guarda la esperansa sempre de que 'l guiará un estel. Mariner d' amor, confio arrivá al altar del port, si tú, Emilia, m' il-luminas com brillant estel del Nort.

PERET.

PROTOMARTIR DELS XIULETS

Capella, sense mudansa,
d' un Sant màrtir é infelís,
sobre las trampas descansa
y sobre la bestia mansa
coneguda per país.

REDOLINS DE CORPUS

F. Figuer

Aquet fá de carreò
dels jefes del batalló.

Y aquest altre ¡malvinatjel
reb las caricias d' un hatxa.

Y 'l que sua de debò
es aquet, qu' es un pendó.

SENSE VEURE LA PROFESSÓ

LA família Riudoms pot dejunar molts dies, tant si 'l calendari ho marca com no, pero 'ls seus individus estrenan alguna cosa cad' any al arribar la dia de Corpus.

L' any passat va concertar ab en Paco Picamoixóns, jovent de pel muixí que 's dirigeix á la noya gran. qu' anirían á veure la professò, al portal d' un atacador conegut, que 'ls posa mitjas solas y talóns per set rals y per vuyt 'ls cambia gomas y tot.

Pero l' home proposa y Deu disposa.

Y Deu va disposar, tal dia com avuy del any passat, que la família Riudoms no havia de veure la profesò.

En Paco trepitjava aquell dia, per primera vegada, las rajolas confosas del quint pis de la casa n.º 13 del carrer de la Cendra, ahont vivía la seva noya que no tenia altre defecte que 'l de la vista, trista com la d' un plagiari descubert, si 's passa per alt que presentava un pit com un safreig, y unas mans com picadors, que no semblava sino, quan sobre 'l pit se las posava per demostrar al seu enamorat que d' allí l' havia ferida, qu' anés á rentar un cove de roba bruta.

Eran las sis de la tarde, y la vritat es que la família Riudoms encare no havia diaat.

Una família de pochos recursos, pera sortir al carrer ab relativa decencia, necessita moltes horas.

Lo pare, ab fil de gaseosa y una agulla saquera havia cosit las sevas estripadas botas, tenint bon cuydado de subjectar los talóns de las mateixas ab cola ben espessa, puig estánt desenganxats produhían un soroll, com sóchs de peixetera. *Ítem más*, havia gastat una ampolleta de tinta de vint céntims, pera tapar las tacas de la levita y del sombrero, y encare faig cas omís de la betzina qu' havia empleat netejant un plastró mes grós qu' un ventall, que li tapava los sanats, bruticias y altrás menudencias de petzera de la camisa mes plena de forats qu' una torradora.

Las dos fillas, ab dos barrets vells del autor dels seus dias, s' havían guarnit uns xambergos, adornant-los ab las plomas d' un gall-d'-indi que s' havia menjat una família coneguda y ab las flors artificials de la mona qu' aquell mateix any havia regalat á la noya gran lo seu padrí.

Ab dos cobrellits vilorats, se van arreglar, tamlè, dos vestidets, qu' ab tot y resultar esquifits, oferian novetat y cop de vista.

D.ª Rosa, ab una americana d' alpaca del seu marit va combinar un sach d' aquets de moda, qu' una modista al menos n' hi hauría contat cinch duros, y ab las cortinetas de l' alcoba, degudament enganxadas, se confeccioná unas faldillas forma *campana*, que no hi havia mes que mirar.

¡Las familias de pochos recursos totas se las pensan!
Quan en Paco Picamoixóns á las 6 y alguns minuts,

va trucar á la porta del pis, tota la família va corre á amagar los distints cossos del *delicte*, perque l' enamorat creya que tractava ab personas de posició y no era convenient obrirli 'ls ulls á la realitat, sobre tot tractantse d' un jove que 's figuravan que tenia mes or que no pesava.

Pera que en Paco no s' enterès de l' estat de la vajilla y de la pobresa dels menjars, ja havían acordat anar de un en un á menjar á la cuyna, mentres 'ls altres donguessin audiencia al Picamoixóns.

Lo dinar consistía en una barra de bé, de las menos carnudas, feta á la grayella.

Las tres donas anaren primer que 'l *cabeza de familia*, á fer las respectivas visitas á la barra; de modo que quan hi va anar ell la va trobar ja tan pelada, que *maniobrant* pera treuren la carn fins dels llochs mes amagats, tinguè la desgracia de que se li entravessès un os á n' al pas de las sopas, que per poch acaba ab los seus ossos.

Al trobarse en tal mal estat, lo *cabezú de familia* correguè á la sala, ab lo rostre amaratat, fent esforços per treure l' obstacle que l' escanyava, y sort de que D.ª Rosa va oferir una barra de bé, de cera, á la Verge de la Bonanova, si 'l seu marit sortía del perill, y de que en Picamoixóns va corre á arrancarli l' os ab los esmolles.

Aquest incident ab los consegüents comentaris 'ls tinguè entretinguts fins á las vuyt del vespre.

Sortiren del pis per fi; baixavan la escala, anant los joves devant, D.ª Rosa detrás, y al darrera de tots lo pare; pero ¡oh desgracia! aquet va cometre la torpesa de descosir d' una trepitjada lo farvalá de las faldillas de la seva dona, la qual, no podentse contenir, va clavar ab la clau de la escaleta, que á la má portava, un cop á las barras del seu marit, que li va fer mes mal que la barra de bè.

Y com es natural, per arreglarse ella 'l farvalá y posarse ell árnica á las mandíbulas, tingueren que pujar al pis, perdent mitj' hora preciosa.

Al tornarne á surtir, lo pare qu' estava afectat á causa del dolor de las barras, va tancar la porta, de cop, ab tan mala sombra que va deixar enganxadas las faldillas de la seva senyora.

Va per obrir la porta, y repara que s' havia deixat la clau dins del pis.

En Paco Picamoixóns va corre en ajuda de la seva futura sogra, saltant per la finestra del pou, y obrint la porta per la part de dintre.

Després d' altrás peripecias de menos importancia, la família Riudoms y 'l novio de la noya gran, arribavan á las nou de la nit devant del portal del atacador.

En Paco reparant en un subjecte que en un taulò sentat hi havia, 's va tornar groch com la cera, mentres deya als seus futurs parents: "Senyors, aquí no puch quedarmhi, perque hi veig un pillo que 'm deu diners y no podria contenirme,.."

Era 'l seu sastre, ab qui tenia un compte pendent.

La professó anava á entrar; van corre, donchs, y

aixís que pugnaban per situarse en la cantonada mes pròxima á la iglesia, reparant D.ª Rosa en un individu qu' allí hi havia, va dir á n' en Picamoixóns: "Anemsen. Veig un poca-vergonya que 'ns deu un *pico*, y tinch por de que 'l meu marit no 'n fassi una de las *sevas*."

Era un pobre forner qu' havia tingut la debilitat de fiaroshi cent pans de nou lliuras.

Aixís es que la familia Riudoms l' any passat no va poguer veure la professò.

¡A veure si aquest serà mes afortunada!

A. GUASCH TOMBAS.

¡MIA STELLA!

¿AHONT ETS?

No haveu fet may la proba, ninas bellas?
¿No haveu mirat allà en las nits d' istiu
Si en l' exercit nombrós de las estrellas
La vostra allí hi teniu?

Sí, hermosas: vostra ardenta fantasía
Ha girat vostres ulls envers lo cel
Seguras de trobar per vostra guía
Un llibre en cada estel.
Ells, en lo seu decurs, en l' espay trassan
Brillants characters que no entén tothom:
Vosaltres sabeu prou, que mentres passen
Los astres, algún d' ells escriu un nom...
D' allavors eix estel vos fa de guía
Y 'l nom aquell al cor gardeu grabat:
Si es l' estrella d' un jove, 'l de sa aymía,
Si es d' una, 'l del aymat.
Jo soch jove també; per experiencia
Vos parlo, donçelletas, de debò;
No es farsa lo que os dich: ¡aquesta ciencia
La he practicada jo!
En las vastas planurias de la gloria
Que va rublir de llums l' Omnipotent
Hi havia també 'l meu, 'l de ma historia
¡L' estel lo meu torment!
¡Quina estrella la meval Destacava
Per sa preciosa y rica brillantò.
¡Qu' embadalit de goig me la mirava!
¡Quin plaher lo meu, senyò!

Una nit—no recordo de quin día—
Volguí donar esplay á mon esprít,
Y buscava pe 'l cel la vista mía
Recurrent l' infinit.
De sobte 'ls ulls s' aturan... de la cera
Copiá 'l color mon rostre ¡m saltá 'l cor!
¡Era ella; de la ditxa ma estrella era:
L' estel de mon amor!

No sè que fou de mí, sols qu' aquell día
Fou mon día primè d' enamorat;
Y al preguntarli 'l nom me responía:
M' anomeno per tú, Felicitat!

Ab quanta pena 'l día s' arrastrava!
May tornava á brillar lo meu estel!
Ab quin dalit al vespre consultava
Lo meu trosset de cel!

Oh, nenas qu' estimeu, de cor sensible;
Hermosas, tot amor y tot pietat!
Oh, sentiune per mí, pe 'l cop terrible
De ma infelicitat!

Desparesqué del cel la meva estrella
Y 'm falta d' allavors la vida y pau;
Una nit no hi va esser: tan sols ella
Faltava en lo cel blau.

Ay, may mes la veuré hermosa d' hermosas!
¡May mes! ¡No sabeu pas lo qu' es un may!
Ay, may mes m' escriurá las amorosas
En l' ample y blau espay!

Las sevas companyeras per la pobra
Espurnejan també son plant de dol:
¡Ni ellas s' aconsolan allí sobre
Ni aquí trobo consoll!

Y si algún cop al cel la vista planto
Per descubrir l' estel de mon neguit,
Res oviro, res, res, que tot pe 'l llanto
Se 'm torna enterbolit.

Ah! Si 'l plor no 'm cegués, en la revolta
D' estels veuría 'l meu tan desitjat!

¡Digueur-me 'ls que hi veyeu, si allà en la volta
l' haveu may ovirat!

JOSEPH OLIVERAS Y PÍ.

IMPOSSIBLES

Per un fumador, fumar ab una *pipa* de ví.
Per un fuster, tirar ratllas ab una *regla de tres*.
Per un confiter, embolicar carmetlos ab *paper ridi*
cul.
Per un carboner, picar carbò ab una *massa* de gent.
Per una bugadera, estendre la roba en la *corda* d'
un relotje.
Per un gimnástich, fer la planxa sobre la *barra* d'
una persona descarada.

Per un óptich, vendre ulleras pels *ulls de poll*.
Per un guarda-agullas, desviar un tren ab una *agu-*
lla de cusir.
Per un bacallaner, salar anxovas ab la *sal* d' una no-
ya sandunguera.
Per un estudiant, estudiar ab *llibres de caballería*.

SANCH DE CARGOL.

Teatros

NOVETATS

Lo drama *Marta Rosa* del célebre Guimerá, traduït per Echegaray y *El castigo sin venganza* de Lope de Vega, son las obras que la companyia Guerrero ha representat durant la passada setmana.

La primera no 'ns acabá de fer lo pes, puig lo treball de traducció del eminent escriptor y autor Sr. Echegaray, aixís com algunas supressions y modificacions fetas, fan resultar lo drama bastant defectuós, ja que ab ellas se pert molta part del realisme que domina en la obra *matris*. No preteném per aquet motiu fer cárrechs de cap classe al celebrat autor de *O locura ó santidad*, puig compreném perfectament que lo llenguatge viril que usen los personatjes en la obra catalana, es de dificil traducció.

En quant al desempeñyo, en conjunt resultá esmerat, pero en honor á la vritat: nostres actors ó sian los que estrenaren la obra en la llengua regional dirigits per lo discret actor Sr. Borrás, hi estigueren á altura envejable fentse dignes hasta de ser admirats per los *mestres* de Madrid!

Al pan, pan y al vino, vino.

De la obra de Lope de Vega *El castigo sin venganza*, hem de manifestar, que retirada de la escena la eminent actriu (de vritat) Sra. Boldún y mort lo may prou plorat Rafel Calvo, que desempeñyavan ab tanta maestría los personatjes de Casandra y Federico, avuy per avuy fora de la célebre Guerrero y lo ja primer galán Sr. Díaz de Mendoza, no sabem altres dos actors espanyols que puguin fernos recordar á aquellas dugas glorias.

Tanta es la filigrana de dicció de que abdós artistas fan gala en las preciosas décimas del según ac'e l' infelís Federico y contestas filosóficas de la enamorada Casandra, entussiasmant al mes ignorant en art teatral.

Hi ha que veurels y sentirlos per ferse cárrech de lo que dihém.

Llástima que obra tan notable y magníficament escrita per lo Fénix dels ingenis, Lope de Vega, hagi caigut á mans del refundidor Sr. Alvarez que ab una llibertat sens exemple ha modificat lo final de la obra, puig resulta de dramón y desilusiona per complert aquella delicadesa de lirisme sentida en los según y tercer actes.

Srta. Guerrero ¿no podria trobar un altre *refundidor* que *refundis* ab acert las barbaritats comesas per lo Sr. Alvarez y deixar allavors en bon terreno lo treball del gran Lope de Vega?

Ab sentiment hem de indicar que en las obras que ha de anarnos fent la Srta. Guerrero, desitjariam veurchi mes armonía de conjunt, puig no basta veurers ben secundada per la Srta. Valdivia y lo galán Díaz de Mendoza y l' actor cómic Sr. Díaz.

¿Comprenen la indirecta Srs. González, Carsi, Perrin, Cuevas y Barceló, vostés que gosan de gran nom en l' art espanyol?

Apa, á justificarse.

Pera dissapte se prepara l' ensaig dramátich del crítich Clarin, titulat *Teresa* que al estrenarse en Madrid va produhir tantas discusions y en son autor una série de *raccions de bilis*.

Celebrarém que, com altras vegadas, la opinió de nostre públich vagi discorde de la de 'ls sabis de la *coronada vila*.

CATALUNYA

Lo género *chico* y lo de *guasa* qu' era desempeñyat per la troupe Rossell-Cerbón, ha acabat lo seu comés y desde dissapte actúa en aquet teatro la companyia del eminent actor espanyol Sr. Vico qui ab las obras fins avuy representadas nos ha fet observar que los anys comensan á fer mella al

primer de nostres actors espanyols. Lo secundá ab gran maestría la Sra. Contreras y.... ningú més.

Si no procura reforsar la companyia ab actors que tinguin mes ó menos pretensions pero que posseheixin condicions, preveyém una desastrosa campanya aquest any que se presenta tanta competencia teatral.

LÍRICH

Hi actua lo Sr. Mario y per lo tant dit está que las funcions que dona se veuen concorregudas per la nata y flor de la *crème*, principalment los dias de moda.

Tal com anunciá en los cartells d' abono, ve donantnos dos estrenos setmanals, sent l' últim lo de *La monja descalza* de M. Echegaray, obreta que sols recorda á son autor per sa bonica versificació, pero que se fa pesada en los primer y según actes, logrant vida las escenas animadas de lo tercer, encare que no convencen á ningú per lo falsas é inmorals pus que casi tot lo mateix acte, mes que en una rectoría de un poblet, sembla que 's desenrotlli en una casa de manebia. Lo final de la obra resulta sumament inesperat y no resultá del agrado del públich.

Res, una equivocació lamentable.

S' ha estrenat també (en aquest teatro) *Los asistentes* sainete de Meliton González, pseudónim que usa lo Sr. Pau Paredada, festiu dibuixant que per algun temps honrá la part artística de nostre setmanari y que ab *Los asistentes* ha demostrat possehir la vena humorística en alt grau.

Es una verdadera continuitat de xistes y acudits, produhint una riallada contínua, condicions que la colocan entre las primeras obras festivas.

Si lo Sr. González persevera en lo teatro y ho fa ab l' acert de *Los asistentes*, 'ls hi haurá sortit un granot que 'ls dará un que senti á los monopolisadors de las contadurias de 'ls teatros, Srs. Aza, Carrión, Vega y Pina.

Lo desempeñyo ajustat y distingintse lo Sr. Balaguer ab lo ditxaraxo de *Me caso ab Brema*.

Hi ha *Asistentes* en cartell, per temps.

TÍVOLI

La nova sarsuela *Mujer y Reina* de Pina y Chapí que tan extraordinari éxit obtingué en Madrid, ha quedat ratificat en part per nostre públich, y dihém en part porque no es la última obra de Chapí, superior á tot lo que fins ara havia compost, com manifestá la premsa de la vila del os.

Entre altres números notables, obtenen totas las nits los honors del aplauso y repetició, un ballable del primer acte y un *duo* y ronda del tercer.

La execució acertadíssima sobressurtint las Sras. Montilla y Pérez de Isaura, y los Srs. Carbonell, Gamero, Sigler y Visconti los qui junt ab lo mestre Pérez Cabrero, fan resaltar las bellas líricas de la obra.

La obra ha sigut presentada ab nou decoracions novas dels escenógrafos madrilenys, que ja es sabut están molt per baix de los de *casa*. Los trajos á la altura de la sastrería Elias.

En resúm que mentres esperém la obra mestra de Bretón: *La Dolores*, resulta *Mujer y Reina* un plat apetitós y que creyém donará entradas.

CONCERTS D' EUTERPE

Pera lo dijous, festivitats del Corpus, está anunciat lo según concert de la present temporada, en lo que además de cantarse varias pessas del immortal Clavé y altres compositors, s' executarán varias sinfonías, además de pendrehi part los concertistas de piano y violí Srs. Fontova (Conrat y Lleó).

Ratiquém per lo tant lo manifestat en nostre últim número en l' article titulat «Lo coro d' Euterpe y l' mestre Morera» desitjant vivament que nostres pressentiments resultin infundats á fi de que la obra de Clavé se immortalisi.

UN CÓMIC RETIRAT.

REDOLINS DE CORPUS

Per diverti á la canalla
no hi ha res com l'ou que balla.

Y per diverti á n' aquets
tireulos molts centimets.

Aquets altres fan gran festa
si venen forsa ginesta.

No mes per la gent manada
es la professó pesada.

Ramell d' ortigas

(Aplech d' epigramas)

(Continuació)

CXXXI

—La filla d' un que vén cols
se passeja tot lo día.

—¿Per dur tanta fantasia
qué fá?

—Ja m' ho ha dit sa tia;
á la nit... *planxa llensols.*

CXXXII

—Del pis que habita l' Hilari
no se 'n fa ni un sol diner.

—¿Qu' es propietari potser?

—No, senyor; molt al contrari;
es tan sols un perdulari
que may pot pagá 'l lloguer.

CXXXIII

—¿Sabs qu' en Lluch tè molta fama?

—¿Tè fama de sè un gran home?

—Tè fama de ser molt nano
y ademés de ser molt trompa.

CXXXIV

Que innocent es, diu en Guiu,
la seva filla Teodora:

mes si algú qué fa, li diu,

respón ell fent lo cap viu:

—Fa quinz' anys qu' es llevadora.

CXXXV

Deya un jove á sa estimada:

—Si m' aborrias un día

desesperat marxaria...

¡cap á fé' una costellada!

CXXXVI

Per por que darrera d' ell
no li fessin may cap mueca

deya un mestre á n' als seus noys:

—¡Jo, tinch un ull al darrera!

CXXXVII

—Gran temor de Deu, jo, Andreu
sempre he tingut.

—Donchs, Flotats,
quan tens tant temor de Deu,
senyal que tens molts pecats.

CXXXVIII

Lo reverent pare Tell
després d' haverse crosplit
un pollastre, un llus fregit,
dos ánechs y un bon tortell,
á predicar se 'n va anar
demostrant ab molta ciencia,
enginy y gran eloqüencia,
qu' era molt bò *dejunar.*

CXXXIX

Tot serio deya 'n Somorsa
á n' al taberné' Agustí:

—Dom un petricò de ví

y fès que me 'n donguis forsa.

Seguirá en lo número próxim.

FRANCISCO LLENAS.

Gracia, 1895

Ab l' objecte de recullir fondos
per la projectada expedició á Bilbao
y S. Sebastián, lo «Coro Federal»
d' aquesta ciutat celebrá l' últim
dissapte una lluhidíssima vetllada,
en la que obtingueren grans aplausos,
quants hi prengueren part. En

la part musical, tant lo «Coro Federal», [dirigit pe 'l senyor Planas, com lo quarteto *L' Escut Catalá*, acompanyat al piano pe 'l Sr. Badosa y ab gran lluhiment del tenor Sr. Monté, deixaren mes que satisfeta á la numerosa concurrència, y lo mateix 's pot dir dels mestres Srs. Parramón y Guite-ras.

La part literaria confiada á la Sra. Dolors Riera de Escriu, y als Srs. Joan Plana, Gardó, Riusec, G. Silvestre y Saun, meresqué grans aplausos.

La colecta pera contribuir als gastos de la expedició al Nort, produhí una regular cantitat. ¡Siga la enhorabona!

✱

En lo número anterior deixárem de fer constar, per olvit, qu' en lo sopar de la *Colla dels Fideus*, lo vermouh y 'l moscatell del senyor Foix, de Vendrell, duenyo de la acreditada marca de vins *Mina Vinyet*, sigueren cedit generosamente per dit senyor, entussiasta de la literatura catalana Tots los de la *Colla* agrañiren moltíssim l' obsequi.

✱

Per omisió involuntaria, en lo suelto del número próxim passat relatiu á un corresponsal de *La Publicidad*, no constava á quin corresponsal se referia: feya alusió al de Granollers.

✱

Habém rebut lo cartell pera 'l certamen literari organísat per lo Centre Catalá de Manlleu y que se celebrará lo diumenge, día 18 d' Agost prop-vinent, últim día de la festa major de dita vila.

Consta lo cartell de divuyt premis, y compondrán lo Jurat los senyors següents: Rnt. Dr. D. Joseph Pujol y Mas, President; Dr. D. Martí Genis y Aguilar; D. Pere Muntadas y Vilella; D. Joseph Castells y Andreu; Dr. D. Joseph María Prat y Vilaró, Secretari.

Las composicions deurán esser inéditas y escritas en catalá antich ó modern, y remesas al Secretari del Jurat, Passeig de Sant Joan n.º 18 pis primer, avants del día primer d' Agost próxim.

No sentnos possible publicar íntegro l' esmentat cartell y á fi de que puguin enterarsen tots los escriptors qu' ho desitjin, estará 'l mateix de manifest en nostra Redacció durant lo plasso senyalat pera l' admissió de travalls.

✱

En Albuñol se va fugar fa poch dias del domicili con-jugal un individuo, ab una cosina de la seva dona.

A n' aquí no hi cab alló de: com mes cosins...

Puig haventsen anat á ocultar lo seu amor fora de la població:

Dirém ara y á tot' hora,
com mes cosins, mes enfora.

✱

Lo distingit novelista D. Francisco Gras y Elías ha tingut l'amabilitat de remetrens lo tomo VI de sa notable colecció *Episodios de mi tierra*, al qual ha donat lo titol de *El Rey deseado*.

Aquest volum, al igual que 'ls anteriors de la expressada colecció, es de amena lectura, tant per sa narració interessant y galanura d'estil, com per la precisió y senzillesa ab que 'l Sr. Gras exposa 'ls punts històrics de la novela, la que ha millorat en aquet tomo ab bonichs grabats.

Se ven al preu de 2 pessetas en las principals llibrerías. Doném las gracias al Sr. Gras y Elías, per sa atenció.

✱

L'Ajuntament de Buenamadre, provincia de Salamanca, ha assignat al metje que vulgui anar á prestar los seus serveys á la població, la enorme cantitat de 30 pessetas anuals.

Si podia enterarsen Quevedo, sería 'l primer en assegurar que l'Ajuntament de Buenamadre, estima la vida dels seus fills.

No creyém que hi hagi cap metje prou disposat á anar á matar personas á tan poch preu, pero si algun n'hi va á fer estragos, podrá dir:

Si en la ciencia *novato*
'ls hi mort uns quants vehins;
no ho he fet pas ab mals fins,
perque 'ls hi matat barato.

✱

Sostenim lo *suelto* publicat en un de nostres últims números; referent á la declaració feta per l'autor de *L'invent del sigle*.

¡Que consti!

✱

Atrets per la veu dels coristas de la *Associació de Coros de 'n Clavé*, assistirem diumenge passat al Palau de Bellas Arts, hont se celebrá un gran concert, prenenthi part 19 societats corals de Barcelona y sos encontorns, y la Banda Municipal, dirigidas las priméras per don Joan Cristiá y la segona per don Joseph Redoreda.

Lo programa executat fou variat y escullit, sentne las pessas corals totas del insigne Clavé, las que foren molt ben executadas y encara mes aplaudidas, per la numerosa y escullida concurrència que omplia per complert lo referit Palau, la que sortí molt satisfeta del concert, lo mateix que 'ls coristas del bon resultat obtingut.

¡Avant, coristas obrers! perque las rojas barretinas que ostenteu ben prompte pogan portar los típics cants de Catalunya á las provincias del Nort.

✱

Recomaném en gran manera á n'aquells de nostres lectors que 'ls hi convingui, dintre del comer, la nova Casa de Comissions, Consignacions y Representació de D. Ricart Estapé (Societat en Comandita) establerta fá poch en lo carrer del Rech, n.º 87; casa especial en *salazón* (pesca salada), segurs com estém de que quedarán ben servits.

Si no 'ns constés la aptitut y la formalitat del jove comerciant senyor Estapé, no 'l recomenaríam.

✱

Lo Sr. Sol y Ortega va calificar en lo Congrés de assassinat legal la mort del capitá Clavijo.

¿Ho han senti? ¡Assassinat legal!

Aquet sol crema de debó, y sino crema fa cremar.

Que ho diga sinó 'l senyor Montes Sierra.

Y 'l Sr. Spottorno que va declarar, que fer semblant afirmació era una heretjia.

¡Aquets diables d'heretjes sempre enrahonan massa clar!

✱

Lo Sr. Pi y Margall no sé si deu serho d'heretje, pero també va dirne unas quantas, que ja, ja.

Figúrintse que va manifestar que 'ls governs monárquichs están acumulant gastos sobre gastos inútils; que era 'l nen mimat de tots ells, l'Exércit, al qual volian ferse seu á forsa de dádivas; y que protegian lo que 'ls convenia no lo que interessava al país, gastant sense límits, sumant déficits que 'ls posarian pell de gallina si per ells se 'ls exigissin responsabilitats.

¿Qué també son heretjias aixó?

✱

La ciutat de Nova York fixa lo seu pressupost de gastos en la cantitat de 39 976,960 duros.

Consolemno: 'l d'aquesta ciutat suma so'zament, vint millóns de pessetas.

Que s'en podrian fer de cosas ab un pressupost com lo de Nova York, prescindint del requisit de subasta.

Se podría deixar á Barcelona completament *entarugada*.

¡Tan bonichs que son los *tarugos*!

¿Oy, senyors concellers?

✱

La corrida de beneficencia á favor de las familias dels náufrechs del «Reina Regente» organizada per la societat «Circulo Ecuestre» resultá brillantíssima, podentse venagloriar sos iniciadors de que al propi temps que socorrian als desgraciats, logravan despertar una animació, un moviment, com pocas vegadas s'havia vist en Barcelona.

L'héro de la festa sigué 'l simpátich matador de toros *Guerrita*, que va treballar ab verdadera maestría; 'ls restants *espasas*, á pesar de sa bona voluntat, no lograren entusiasmar ni molt meno; resultant la seva feyna molt desigual.

Entre 'ls picadors sobressurtiren *Zurito* y *Pegote*, sent los banderilleros que mes se distingiren *Almendro* y *Antonio Guerra*.

A pesar de las deficiencias del bestiar, de las que no pot culpase al *Circulo Ecuestre* que 'l vá pagar com á bó, la festa pot calificarse de primera, complahentnos en felicitar coralment á dita societat pe'ls alts fins que sa obra representa, puig festas tan ben organizadas y que revesteixin lo caracter filantrópich de la celebrada, serán en tot temps dignas del més caluroso aplauso.

Fem vots pera que 'l *Circulo Ecuestre* tinga nobles imitadors quan las circunstancias ho reclamin.

CORRESPONDENCIA

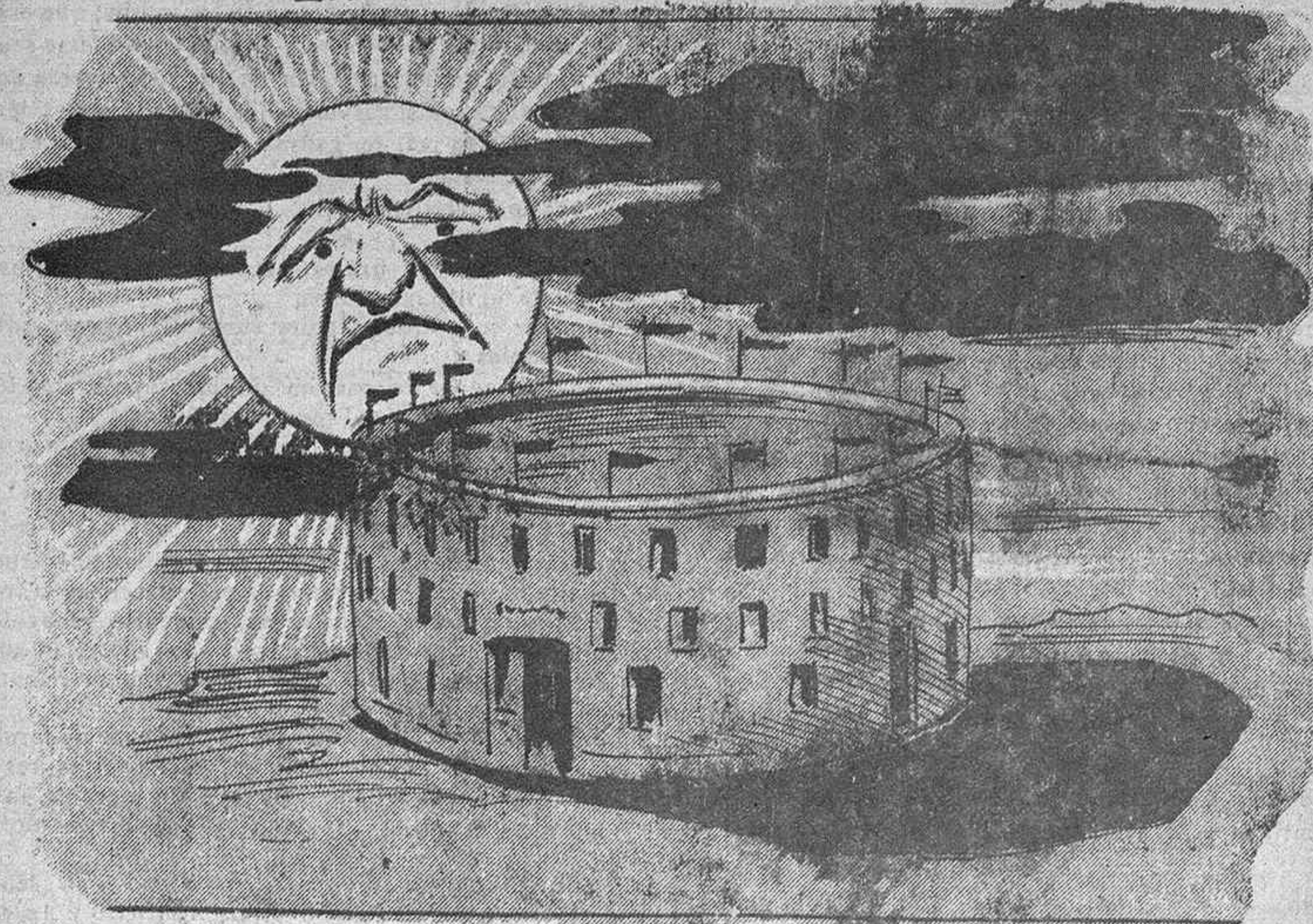
(Tancada 'l dilluns á la nit.)

Un Mataroní: Anirá «Epigramátich» y 'l logogrifo.—Un esperit: De vosté, un cantar.—Antón E. Ferraut: Y de vosté dos epigramas.—F. García Cladellas: Aceptats los cantars.—J. Bordas: De vosté, 'l trenca-closcas.—J. Miralles: No 'ns acaba de satisfacer.—Pepe Llauné: Lo de vosté, tampoch.—Ramón Tolosa: La intenció dels seus epigramas está bé, pero la forma es molt descuydada.—Emili Margalef: Fstá bé.—P. Tebrill: Es exagerada.—A. Rissech: Miris mes ab las dedicatorias.—Noy del Gremi de S.—Anirá.—Ll. Viola: Voliam dir que 'l passarse al bando enemich es acte de traydors.—Sanch de Cargol: Ara está bé. «Declaració» es massa estiraganyada y molt incorrecta.—M. Palaos: Aceptat.—Miquelet de La Escala: Lo de vosté, també.—I. Soler: A pesar de que fá poch que s'en parla, l'assumpto resulta ja gastat.—Comas: Aquest infelís Ayné, també va afirmar que 'l Panxa-ampla de la escena catalana tenia mes barra qu' en Mero Bleda, y després va dir que no s'en recordava. Ja son un bon parell de poca-vergonyas!—Joseph Sánchez: va bé.—J. Ximó: Se publicará alguna cosa.—Un aymador de LA TOMASA: Té de perfeccionarse.—Rossendo Pons: Gracias.—Ll. Viola y V: 'ls faltats de educació com vosté, ja tenen ordre d'anar... ab companyia dels seus «concellers» y... llestos.

Lo demés ja es al cove.

==LITOGRAFIA BARCELONESA==
de Ramón Estany
5-Carrer de Sant Ramon, 5-BARCELONA

LA VENJANSA DEL SOL

¿Saben per qué 's vá amagá l' últim diumenge? Per celos. ¡Los esplendors del Circol Equestre l' enlluernavan!

SECCIO DE TRENCA-CLOSCAS

Xarada—monólech

(La escena representa un lloch qualsevol—Personatje: un casat, assentat y mirant al cel)

¡Oh Deu meu!... un sol favor
Te demano, que es, ta gracia
Per soportar ma desgracia
Ab resignació, y valor...

(Desesperat)

Si no sigüés porque miro
Que tú 'm miras d' aquí dalt
Y no 'm hagués de fer mal
M' hauria pegat un tiro.
Massa tenia dos-tres. (reflexionant)
La mare, puig sempre 'm deya
Que mirés be lo que feya...
¡M' ha sortit tot al revés!
La cinch-quart, la hu invers quart,
La sogra, 'l sogre y la tia,
Son tots mobles que 'ls voldria
Lluny d' aquí, en qualsevol part.
¡Quins sogra, sant Antonil
Pitjor que un municipal;
Bruta, deixada y Total...
Crech qu' es sogra del dimoni.

(Al públich)

No fa mes que tretze mesos,
Tretze sols que soch casat,
Y ja estich desesperat,
Mort de gana, y plé d' inglesos.
Hu vestir ja no hi presumo,
No vaig al café, ni als balls,
Y 'l colmo dels meus travalls
Es, que ni bech vi, ni fumo.
No puch fer lo calavera
Ni anar may ab cap company,
Puig la sogra (sembla extrany)
Nit y dia 'm va al darrera.

Juvent, si estimas la vida
No 't deixis pas enganyar
Que aixó que en diuen casar
Es una grossa mentida.
Seguiu, seguiu mos consells
Que us serveixin d' experiència,
Que essent solters, ab paciència
Arrivareu á ser vells.
Que si jo hagués escollit
A ma mare, que al cel sigui,
Per mes que digui 'l que digui...
També m' hauria casat.
Passareu alguns apuros,
Podreu sufrir alguns mals... (Ab
intenció picaresca)

Pro si teniu doscents rals
No us faltarán may deu duros.
(Sent una veu que chu-dos-tres quatre
molt fort.)

Pro, ¿qué sento?... La Paulina
Y la sogra que 's barallan...
¡Sentiu quins crits! oh, y no callen!
¡Se 'm posa pell de gallinal.
Deixam posar sota 'l llit
Que passi la tempestat
Y aixís estant amagat
No 'm trobarán... Bona nit.

(Cau lo teló pausament).

JOSEPH SANCHES.

SOLUCIONS

i LO INSERTAT EN LO NUMERO 353

Xarada —A—vi la.
Conversa.—Noy de Tona.
Intrínquilis.—Portar — Porta — Port—
Por—Po—P.
Anagrama.—Ter—Ret.
Ters de sílabas.— RI CAR DO
CAR DO NA
DO NA TO
Geroglífich.—Com mes vi veurás mes de
tot ajuda.